TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR
AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB

Seduta ta' nhar il-Hamis, 1 ta' Marzu, 2018

Avviz tat-Talba numru: **67 / 2017**

PROF ALEX TORPIANO (K.I. NRU. 836254M), PROF DIONE BUHAGIAR (K.I. NRU. 143958M) U DR. MARK ANTHONY BONELLO (K.I. NRU. 743361M) EZERCENTI L-KUMMERC TAHT L-ISEM 'TBA PERITI'

VERSUS

PATRICK SPITERI

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar il-31 ta' Jannar, 2017 fejn l-atturi, fil-kwalità hemmhekk indikata, talbu li l-konvenut jigi kkundannat ihallashom is-somma ta' hames mija u disghin ewro (€590.00c) [i.e., €500.00c + €90 VAT] rapprezentanti drittijiet ghal servizzi professjonali rezi lilu, kif ahjar deskritt fl-istess imsemmi Avviz tat-Talba. Talbu ukoll l-ispejjez gudizzjarji ta' dawn il-proceduri u l-imghaxijiet legali mid-data tal-fattura sad-data tal-pagament effettiv u finali.

Ra li ghad li debitament notifikat bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenut naqas milli jipprezenta risposta fit-terminu preskritt mil-ligi ghal dan il-ghan u lanqas ma deher personalment (jew tramite rapprezentant tieghu) ghas-smigh ta' dan il-procediment.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa;

Ra l-atti processwali kollha;

Jikkunsidra;

Illi l-Artikolu 9(2)(a) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi illi, "*Bla hsara ghal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Ghandu jiżgura li kaz ghandu, daqskemm ikun possibbli, jinstema' u jinqata sommarjament fl-istess jum tas-smigh tieghu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta wahda.*"

Il-paragrafu (b) ta' l-Artikolu 13 ta' l-istess imsemmi Kapitolu jiddisponi illi, "*Jekk xi parti tonqos li tidher fid-data stabbilita ghas-smigh tal-kawza, id-disposizzjonijiet li gejjin ghandhom jghoddu ... Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-gudikatur jista jiddeċiedi l-kawza fin-nuqqas tal-konvenut u tista ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri ghandhom jghoddu mutatis mutandis.*"

Minn qari ta' din ic-citata disposizzjoni, jidher li hija mhollija fid-diskrezzjoni tat-Tribunal jekk huwa jiddiferixxiex il-kawza jew le ghal gurnata ohra sabiex jisma' lill-parti mharrka f'kaz li din ma tidhirx quddiemu.

Fil-kaz prezenti, u hekk kif registrat fl-udjenza tat-28 ta' Novembru, 2017 (*a fol.* 24), il-konvenut gie debitament notifikat bl-atti processwali. Cionostanti tali notifika, l-konvenut la ressaq risposta fit-terminu li trid u tghid il-ligi u lanqas ma deher xi rapprezentant tieghu ghas-seduti mizmuma quddiem it-Tribunal fl-udjenzi li kienu jmissu wara n-notifika lilu ta' l-atti (i.e., dik tat-28 ta' Novembru, 2017, tal-31 ta' Jannar, 2018 u dik tal-llum) u, addirittura, lanqas ma deher xi rapprezentant legali tieghu sabiex issehh kontestazzjoni tal-pretiza attrici f'tali udjenzi sussegwenti, b'dik tal-llum kompriza. Tali konvenut, ghalhekk, gie dikjarat fi stat ta' kontumacja, skond id-dettami tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta, fl-udjenza tat-28 ta' Novembru, 2017.

Fil-konfront ta' l-imsemmi konvenut gie prezentant kapitolu. Dan gie hekk prezentat mill-atturi fl-udjenza tat-28 ta' Novembru, 2017 (ara *a fol.* 26) li, minhabba nuqqas ta' dehera tal-konvenut, gie dikjarat bhala misqarr fl-udjenza sussegwenti datata 31 ta' Jannar, 2018 (ara verbal relattiv *a fol.* 27).

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament prevvisti u determinati mil-ligi taht il-Kapitolu

12 tal-Ligijiet ta' Malta [*vide* Artt. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni *in re* **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi "*din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova posittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut.*" Fl-istess sens ara s-sentenza *in re* **Stephen Vella et v. Bollicine Limited** (Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru lil-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l'hekk imsejjha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfisserx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunux konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F'dan is-sens ara d-decizjoni *in re* **Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et** (Prim'Awla, 28 ta' Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza *in re* **James Trapani et v. Vincent Cilia** (28 ta' April 2000), "*il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga' prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja' nghad is-subizzjoni setghet tintalab f'kull parti tal-procedura.*"

Apparti l-imsemmija konfessjoni gudizzjali, it-Tribunal ha konjizzjoni tad-dokumentazzjoni ezebita mill-atturi fil-mori tal-proceduri, senjatament l-affidavit ta' Karl Farrugia (*a fol.* 30) li, *inter alia*, jaghti narrazzjoni brevi tas-servizzi moghtija lill-konvenut mid-ditta ta' periti atturi u tad-dokumentazzjoni ulterjuri annessa man-nota prezentata *seduta stante* fl-udjenza tal-31 ta' Jannar, 2018 (ara *a fol.* 29 *et seqq.*). Id-dokument *a fol.* 34 ta' l-atti, illi hija *request for payment* tas-servizzi professjonali

rezi mid-ditta ta' periti atturi lill-konvenut (datata 31 ta' Dicembru, 2013), giet konfermata bil-gurament mill-Professur Alex Torpiano fl-istess imsemmija udjenza. F'tali udjenza gie registrat hekk: "*L-Attur Professur Alex Torpiano bil-gurament tieghu iddikjara illi l-ammont reklamat f'dawn il-proceduri, cioe' EUR590, ghadu interament dovut lill-Atturi mill-Konvenut u li l-ebda hlas ma sar fil-mori tal-proceduri* [...] *Il-Professur Alex Torpiano inoltre ikkonferma bil-gurament tieghu Dok CPZ1 anness man-nota prezentata illum li hija request for payment mid-ditta ta' periti minnu rapprezentata.*" (ara *a fol*. 27).

Fid-dawl tal-provi mressqa mill-attrici – u anke bl-adoperu tad-diskrezzjoni ekwitattiva vestita f'dan it-Tribunal *ex lege* skond l-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta – t-talba attrici timmerita li tigi milqugha peress li tressqu provi tajbin u sufficjenti li jsostnu dak domandat mill-atturi. Tali provi ma gew bl-ebda mod kontradetti u dan it-Tribunal, ezaminati l-istess fil-kwadru probatorju intier [u anke kunsidrat dak li jrid u jghid l-Art. 9(2)(b) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta], ma jiddubitax mil-veracità u r-rilevanza taghhom.

Ghaldaqstant, it-Tribunal, jaqta u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa' t-talba ta' l-atturi u konsegwentement jikkundanna lill-konvenut biex ihallashom is-somma ta' hames mija u disghin ewro (€590.00c), bl-imghaxijiet bir-rata ta' 8% fis-sena fuq l-ammont ta' €500.00c (u mhux fuq €590.00c, stante li €90.00c minnhom jirrapprezentaw VAT, ossia import ta' natura fiskali li ma jistax jattira imghaxijijiet a favur ta' l-atturi) jibdew jiddekorru mid-data tal-fattura, u cioè mill-31 ta' Dicembru, 2013 sad-data tal-hlas effettiv u finali.

L-ispejjez kollha ta' dawn il-proceduri, kif mitlub fl-att promotur, huma kollha a kariku tal-konvenut.

***ft.* AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB**
Gudikatur

***ft.* ADRIAN PACE**
Deputat Registratur